

Huvudmannen för
Säbyholms montessoriskola
Säbyholmsvägen 70
261 91 LANDSKRONA

2005-12-13
1 (1)
Dnr 54-2005:1966

Genomförd inspektion av utbildningen vid den fristående förskoleklassen och grundskolan Säbyholms montessoriskola i Landskrona kommun

Skolverket har till uppgift att utöva tillsyn över och granska kvaliteten i utbildningen i fristående förskoleklasser och grundskolor. Inspektionen avser att kontrollera att de krav som ställs för godkännande och rätt till bidrag alltjämt uppfylls av skolan.

Skolverket har genomfört inspektion av utbildningen vid Säbyholms montessoriskola i Landskrona kommun.

Skolverket bedömer att Säbyholms montessoriskola alltjämt uppfyller kraven för godkännande för den fristående förskoleklassen och grundskolan och har fortsatt rätt till bidrag från elevernas hemkommuner.

Skolverket har dock i den bilagda rapporten uppmärksammat huvudmannen på områden där skolan ytterligare kan utveckla sin verksamhet.

På Skolverkets vägnar

Björn Persson
Enhetschef

Anita Lindholm
Undervisningsråd

I ärendets slutliga handläggning har även undervisningsrådet Helena Plantin deltagit.

Bilaga
Rapport

Kopia till
Landskrona kommun
Enligt fastställd sändlista

Inspektion av utbildningen vid den fristående grundskolan Säbyholms Montessoriskola i Landskrona kommun

1 Inledning

1.1 Inspektionens syfte och genomförande

Utbildningen vid fristående förskoleklass och grundskola står enligt 2b kap. 8 § och 9 kap. 11 § skollagen under tillsyn av Statens skolverk. Skolverket skall också enligt sin instruktion granska kvaliteten i skolväsendet. Med anledning av detta har Skolverket genomfört en inspektion av Säbyholms Montessoriskola i Landskrona kommun.

Detta är Skolverkets första inspektion av skolan sedan den startade sin verksamhet höstterminen 2004. Inspektionen har bestått av dokumentstudier samt ett besök vid skolan den 12 oktober utfört av undervisningsråden Anita Lindholm och Helena Plantin. Vid besöket intervjuades skolans rektor, företrädare för skolans styrelse, lärare, elever och föräldrar. Skolsköterskan intervjuades per telefon under besöket. Dessutom granskades lokaler, utrustning och läromedel och ett antal lektioner följdes.

Skolverket har i samband med inspektionen haft kontakt med Landskrona kommun angående kommunens rätt till insyn i skolans verksamhet. Vid denna kontakt framkom att en dialog förs mellan kommunen och skolans huvudman i olika sammanhang. Kommunen planerade att besöka skolan under hösten 2005.

Inspektionen har inriktats på att kontrollera om skolans utbildning uppfyller kraven för godkännande och rätt till bidrag enligt 2b kap. 9-10 §§ och 9 kap. 12 § skollagen. Inspektionens uppgift är att klargöra om och hur väl en verksamhet fungerar i förhållande till bestämmelserna i skollagen och andra författningar. Den rättsliga regleringen framgår av bilaga 1.

Alla faktauppgifter i rapporten är, förutom då annat anges, hämtade ur den dokumentation som skolan har lämnat till Skolverket eller den information som lämnats av ledningen för skolan. Huvudmannen för Säbyholms Montessoriskola har givits möjlighet att lämna synpunkter på rapportens faktadel.

1.2 Tidigare tillsyn

Ingen tidigare tillsyn eller inspektion har skett vid skolan.

2 Allmänna förutsättningar för verksamheten

2.1 Skola

Säbyholms Montessoriskola är en fristående skolenhet som innehåller förskoleklass och grundskola årskurserna 1-5 samt fritidshem. Huvudmannen har sedan 1990 bedrivit förskola med montessoripedagogik i Landskrona kommun. Verksamheten ligger sedan 1994 i Säbyholms Gård. Skolan startade sin verksamhet höstterminen

2004 sedan Skolverket den 1 april 2003 (dnr 43-2003:491) beslutat om godkännande för förskoleklass och grundskola årskurs 1-5 från och med läsåret 2003/04 och med rätt till bidrag från och med läsåret 2004/05. Säbyholms Montessoriskola bedrevs före huvudmannens övertagande i kommunal regi. Vid tidpunkten för Skolverkets inspektion fanns totalt 77 elever. Dessa fördelade sig enligt följande.

F- klass	Årskurs 1	Årskurs 2	Årskurs 3	Årskurs 4	Årskurs 5	Totalt
17	12	11	14	18	5	77

Av eleverna är 44 flickor och 33 pojkar. Flertalet elever är bosatta i Landskrona kommun. Fyra elever är bosatta i Helsingborgs kommun och en i Åstorp. Eleverna är indelade i åldersblandade klasser F-1, 2-3 och 4-5.

Skolan är auktoriserad av Svenska Montessoriförbundet.

2.2 Huvudmannens rättskapacitet

Huvudman för Säbyholms Montessoriskola är Landskrona Montessoriförening, ekonomisk förening med organisationsnummer 769600-2794. Styrelsen består av lägst fem och högst tio medlemmar. Föreningen har till ändamål att bedriva grundskoleverksamhet enligt montessoripedagogikens principer.

2.3 Stabilitet

Ekonomi

Enligt förvaltningsberättelsen för 2004 gjorde Landskrona Montessori ekonomisk förening en förlust på drygt 20 000 kronor, men skolan har en stabil ekonomi, enligt senaste budget. Föreningen har funnits i 15 år vilket, enligt huvudmannen, borgar för sund ekonomi. Huvudmannen har under denna utrednings gång köpt skolans lokaler av kommunen. Detta skedde den 28 november 2005.

Elevantal

I ansökan till Skolverket angav skolan att de skulle ha 85 elever sitt tredje år. Skolan är nu inne på sitt tredje år och har cirka 80 elever. Tillströmningen är god och läsåret 2006/07 beräknar skolan ha cirka 90 elever. Föreningen har tillsatt en arbetsgrupp som skall undersöka möjligheterna att bygga ut skolan att omfatta till och med årskurs 9. Håller skolans beräkningar kommer elevantalet att öka med 15-20 elever per år. Detta medför att skolan kan behöva större lokaler om några år.

2.4 Principer för intagning

En fristående skola skall vara öppen för alla elever. Detta innebär till exempel att obligatoriskt medlemskap i föräldraförening såväl som arbetsinsatser för föräldrar inte tillåts, eftersom detta kan försvåra för föräldrar att ha sina barn på skolan. Skolans dokumentation samt föreningens stadgar anger att medlemmar med barn i verksamheten har arbetsplikt och arbetsgrupperna organiseras av styrelsen. Vid fyra tillfällen per år utförs storstädning av föräldrar. Enligt huvudmannen är arbetsuppgifterna frivilliga för föräldrar med barn enbart i skolverksamheten och ingen säger något om föräldrar inte ställer upp. Huvudmannen tillstår vid besöket att man kan tänka sig att ytterligare förtydliga frivilligheten. Skolan ser det som en fördel om

föräldrarna har ett engagemang för barnens skola. Inga avgifter tas ut i skolan, inte heller krav på matsäck vid utflykter. I skolbarnsomsorgen är städning obligatorisk för föräldrar, och obligatoriskt är också medlemskap i den ideella föräldraföreningen för förskoleföräldrar.

Skolan har rutiner för samverkan med kommunen vid intagning av elever till förskoleklass och grundskola. Detta framgår av skolans dokument om rutiner vid intagning men också av svar från kommunens kontaktperson. Ansökningar som tillstyrkts av Säbyholms Montessoriskola skickas till Landskrona barn- och utbildningsnämnd (BUN) vars förvaltningschef bifaller ansökan om skolgång i fristående skola.

Skolbyggnaden är gammal och inte optimalt anpassad för elever med fysiska funktionshinder, men det finns hiss och handikapptoilet. Hittills har alla som sökt till skolan kommit in. Man beräknar att man inte skall behöva säga nej till några barn, eftersom skolan planerar en utvidgning till och med årskurs 9, och då behövs en bred rekryteringsbas. Föräldrar ansöker om plats till förskoleklassen, inte till årskurs 1.

Om antalet sökande till skolan överstiger det antal skolan kan ta emot tillämpas förtur för barnen från Säbyholms Montessoriförskola, syskonförtur, förtur för barn från andra Montessoriförskolor och Montessoriskolor samt närhetsprincip enligt ködatum. Urvalsgrunderna överensstämmer med dem i tillståndet. Förskolan och skolan har ett verksamhetsmässigt nära samband. Lokalerna ligger i anslutning till varandra, barnen har samma skolgård där de dagligen träffas. Det finns ett samarbete mellan förskolan, förskoleklassen och skolan genom t.ex. den ”röda tråden” i pedagogiken, överlämningsrutinerna, gemensamma studiedagar och andra aktiviteter samt idrottsdagar då skolbarnen hjälper de mindre barnen. På vårterminen har fem- och sexåringar gemensamma aktiviteter varje fredag. För undervisningen i musik i grundskolan finns en musiklärare. Specialpedagogen planerar att eventuellt också arbeta i förskolan för att tidigt stödja barnens språkutveckling.

2.5 Skolhälsovård

Skolsköterskan är på skolan åtta timmar per månad. Hälsokontroller sker i årskurs 1, 3 och 4. Dessa innefattar hörsel-, syn- och viktkontroll. Vid kontrollerna är föräldrar med. Vaccinationer sker i årskurs 4. Skolsköterskan arbetar inte med eleverna i klasserna men tar hand om journaler från avlämnande skolor. Skolsköterskan förmedlar vid behov kontakt med en skolläkare i Helsingborg. Föräldrarna som intervjuades känner till vilka som är skolsköterska och skolläkare.

2.6 Registerkontroll

Lagen om registerkontroll tillämpas vid anställningar av personal.

2.7 Avgiftsfri utbildning

Enligt stadgarna är medlemskap i föräldraföreningen obligatoriskt för föräldrar med barn i barnomsorg och skolbarnsomsorg men frivilligt för föräldrar med barn enbart i grundskolan. En medlemsavgift på 100 kronor skall enligt samma stadgar erläggas då barn börjar förskolan eller skolan. Men det finns inget tvång att vara

medlem i föreningen och det finns flera familjer som inte är medlemmar. Huvudmannen har, efter Skolverkets besök, nedtonat arbetsplikten och kommer även att se över sina stadgar. Enligt intervjuerna framkom också att det inte finns någon skyldighet för föräldrarna att utföra några sysslor i skolan eller att delta i några arbetsgrupper (se också 2.4). De föräldrar som är medlemmar i föreningen åtar sig däremot vissa uppgifter. Ingen köavgift förekommer till förskoleklassen eller grundskolan. Huvudmannen menar att inga som helst avgifter förekommer. Skolverket uppmanar huvudmannen att förtydliga sina skrivelser, så att det mycket tydligt framgår att vare sig avgifter eller arbetsinsatser förekommer för föräldrar med barn i förskoleklass eller grundskola. Skolverket förutsätter att ett sådant förtydligande sker.

2.8 Bedömning

Skolverket bedömer att skolan, efter hänsynstagande till vad som sagts ovan, uppfyller de allmänna förutsättningar som gäller för en fristående skola som motsvarar förskoleklass och grundskola.

3 Utveckling och lärande respektive kunskaper och färdigheter

3.1 Skolans organisation och ledning

Säbyholms Montessoriskolas huvudman är Landskrona Montessoriförening ekonomisk förening. Föreningen har till ändamål att främja medlemmarnas ekonomiska intressen genom att driva barnomsorg, skolbarnsomsorg, förskoleklass och grundskola samt sprida montessoripedagogiken. Föräldrar som har barn enbart i grundskolan har rätt att vara medlemmar i föreningen medan föräldrar med barn i skolbarnsomsorg och förskola skall vara medlemmar. Styrelsen består av lägst fem och högst nio medlemmar. Föreningen skall ha två revisorer varav minst en skall vara godkänd eller auktoriserad revisor. Styrelsen har sammanträtt 14 gånger under verksamhetsåret 2004.

Rektorn ansvarar för skolan, skolbarnsomsorgen och förskolan. Nuvarande rektorn började sin anställning på Säbyholms Montessoriskola den 1 augusti 2005. År 2004 var han klar med den nationella rektorsutbildningen. Han har en idrottslärarexamen på 120 poäng från 1990 och har arbetat i kommunal verksamhet som idrottslärare under ett antal år. Han har också bland annat arbetat som skolledare i kommunala skolor. Det finns en biträdande rektor som är utbildad förskollärare. Fram till 1 augusti 2005 var hon anställd som rektor för Säbyholms Montessoriskola men har nu ansvar för förskoleverksamheten.

De båda skolledarna tar gemensamt ansvar för helheten och stöttar varandra. Huvudmannen menar att två skolledartjänster går att finansiera, eftersom skolan har vare sig heltidsanställd kanslist, vaktmästare eller städpersonal och genom att skolan får annonsintäkter via sin skoltidning. Lönehanteringen handhas av styrelsen, som får betalt för tjänsten. Styrelsen blandar sig inte i den pedagogiska verksamheten. En tidigare styrelseledamot sitter i Svenska Montessoriförbundets styrelse och anordnar ibland kompetensutveckling för skolans personal. Inga personalrepresentanter finns i styrelsen men skolledningen är adjungerad. Lärarna har fått avsatt tid

en timme före varje styrelsemöte, så att de vid behov kan ta upp frågor med styrelsen.

Rektor har möten med skolpersonalen en gång i veckan och dessutom ofta informella kontakter med arbetslagen. Diskussioner om pedagogik sker ofta. Personalmöten anordnas en gång i månaden och då är all personal med.

Föräldrarna är mycket nöjda med skolans nya ledning samt med den information de får. De menar vidare att de har god insyn i hela verksamheten.

3.2 Lärarkompetens

Skolan har hittills haft lätt att rekrytera behörig personal och alla lärare har pedagogisk utbildning. För de 29 eleverna i grupp F-1 finns tre lärare och en personlig assistent. Lärarna har utbildning som lågstadielärare, 1-7 lärare och förskollärare. För 25 elever i gruppen 2-3 finns två lärare med utbildning som lågstadielärare och grundskollärare. I gruppen med 23 elever i årskurs 4-5 arbetar en lågstadielärare med lång yrkeserfarenhet samt en fritidspedagog. Fem av lärarna har montessoriutbildning. En specialpedagog arbetar på skolan 60 procent av en tjänst. Flertalet av lärarna är utbildade för den undervisning de i huvudsak bedriver. För ämnena hem- och konsumentkunskap samt slöjd köper Säbyholms Montessoriskola undervisning och lokaler av Landskrona kommun.

Skolan strävar efter att alla lärare skaffar sig montessoriutbildning. Intern utbildning anordnas på kvällar och helger. Resurser avsätts för kompetensutveckling, och styrelsen har tillskjutit ytterligare medel, utöver vad skolan avsatt. Externa medel och pengar från Växtkraft Mål 3 används till kompetensutveckling. Två av de anställda har till exempel utbildats i utomhuspedagogik. Skolan satsar nu på ett utvecklingsarbete för att ta fram en modell för en individuell utvecklingsplan för varje elev. Skolledningen uppmuntrar lärarna att i det sammanhanget ta kontakt med andra skolor. När lärarna är på kompetensutveckling sätts vikarier in. Fler pedagogiska diskussioner efterlyses för att diskutera vars och ens syn på montessoripedagogik och regelbundna månadsträffarna med rektorn och personalen finns för sådana diskussioner.

3.3 Lokaler och utrustning

Skolan ligger i norra Landskrona i före detta förvaltningsbostaden till Säbyholms Gård. Förskolan finns nära till skolan. Skollokalerna hyrs av Landskrona kommun men huvudmannen planerar att köpa lokalerna. Vid inspektionsbesöket höll en lokal på att iordningsställas för att ge bättre plats för en grupp elever. Förskoleklassen kommer att kunna utnyttja två extra nyrenoverade rum från månadsskiftet januari/februari 2006.

Utomhusmiljön är naturskön med har gott om ytor för fri lek och naturupplevelser samt utflykter.

Skolan håller på att bygga upp ett bibliotek men utnyttjar också det kommunala biblioteket till vilket eleverna åker buss. Skolan använder sig av montessorimaterial som kompletteras med traditionella läromedel, vilka håller god standard. Vid besö-

ket förfogade F-1:an och 2-3:an över varsin dator medan 4-5:an förfogade över två datorer.

Hem- och konsumentkunskap har eleverna i Gustav Adolfskolan tillsammans med elever därifrån och slöjd har de i Härslövs skola. Idrott och hälsa har man i Friskis och Svettis nya lokaler ett par minuter från skolan. Man har goda kontakter med skolledare på de kommunala skolorna. Skolans rektor planerar att göra ”insynsbesök” för att se hur undervisningen bedrivs för eleverna när de har sin undervisning i slöjd samt hem- och konsumentkunskap.

3.4 Undervisningens innehåll och arbetsformer

Undervisning utgår från den nationella läroplanen (Lpo 94) och den timplan som godkänts av Skolverket. Montessoripedagogiken genomsyrar arbetet i hela verksamheten. Rektorn och lärarna har tagit fram en arbetsplan med bearbetningar av de nationella kursplanerna för samtliga ämnen till och med årskurs 5. I arbetet med planen har lärarna gjort jämförelser med andra skolor.

Verksamheten i förskoleklassen samordnas med undervisningen i årskurs 1. Eleverna växlar mellan skolförberedande arbete och lek. Arbetet sker i grupper med god samverkan. I förskoleklassen lär sig barnen läsa och skriva utifrån sin mognad. De har mer lek och fler raster än skolbarnen men barn i årskurs 1, som kanske inte är så mogna kan göra avbrott i skolarbetet för mer lek. Det är mognad och inte ålder som avgör hur ur man arbetar. De flesta barn kan läsa när de börjar årskurs 1 och i årskurs 1 kan man då i stället utveckla barnens läsning för att få bättre flyt och förståelse.

På fredagar är barnen i förskoleklassen och årskurs 1 ute i naturen där de t.ex. samlar gråsuggor, maskar och andra småkryp. Barnen som intervjuades tyckte att de får mycket hjälp av lärarna och de har ibland prov för att lärarna skall se vad de lärt sig.

Klasserna är åldersblandade och eleverna gör individuella planeringar i sina planeringsböcker under lärarens överinseende. Beroende på barnens mognad kan deras planeringar omfatta från en dag upptill en vecka. Olika ämnen integreras ibland t.ex. har man integrerat matematik med bild i geometrin och bild med historia i tema om Erik av Pommern.

Eleverna börjar läsa engelska i årskurs 1. I engelska förekommer gemensamma genomgångar för att få alla elever att lyssna och att tala. I årskurs 5 har en fritidspedagog engelsk. Han har erfarenheter av liknande undervisning från en annan skola.

I ett boktema arbetade eleverna med författare och gjorde en utställning. Alla klasser samarbetade också samverkan med biblioteket ägde rum. Andra teman som förekommit är skriftens och siffrornas historia, mätning, trafik, kretsloppet samt miljöarbete för Grön Flagg.

Arbetsron under lektionerna varierar och är ofta sämre på måndagar, menar lärarna, som söker former för att förbättra detta. Eleverna arbetar individuellt, tillsammans med en kamrat eller i grupper. De äldre eleverna har tre till fyra läxor i veckan. Bland föräldrar förs en diskussion om läxor. Några föräldrar anser att barnen har för många läxor medan andra anser att det är för få.

Skolans musiklärare är friskvårdsterapeut och lär eleverna avslappning. Detta är en del av skolans hälsofrämjande arbetet. Andra hälsofrämjande inslag är daglig frukt, skolgårdens utformning som lockar till rörelse, daglig utevistelse, promenad till idrotten samt utegrupper och rörelselekar.

Föräldrarna känner till undervisningsmålen, som tas upp på utvecklingssamtal och på den frivilliga föräldrautbildningen. De menar att de har god kontroll över barnens kunskapsutveckling och måluppfyllelsen i olika ämnen. På utvecklingssamtalen får de också veta vad eleverna arbetar med i olika ämnen. Utvecklingssamtalen förbereds genom utvärderingar. Varje barn har en egen pärm som följer dem. I den markerar de vad de arbetar med i respektive ämne. I pärmen finns exempelvis målen för svenska, elevernas portfolio, en individuell plan och deras veckoplanering. Föräldrarna vet om olika arbetssätt som tillämpas samt den så kallade röda tråden.

Skolan har en informativ webbsida som beskriver montessoripedagogikens principer i relation till barns utveckling.

3.5 Skolans resultat och betygssättning

I årskurs 5 genomförs de nationella proven i svenska, engelska och matematik. De fyra eleverna som gick årskurs 5 våren 2005 var alla godkända i samtliga ämnen. För att följa elevernas kunskapsutveckling gör skolan test i till exempel matematik i årskurs 2. Verksamheten utvärderas löpande och elevernas arbete dokumenteras.

Skolan genomför olika enkäter för att mäta sina resultat, hur eleverna trivs och vad de anser om sitt arbete och sin skola.

Föräldrarna menar att barnen lär sig mycket, får sammanhang och förstår för hur allt hänger samman. Undervisningen känns meningsfull genom att barnen själva får leta sig fram till kunskapen. De utvecklar sin lust att lära men också sitt läsintresse och sin läsförmåga.

Pojkar och flickor når lika bra resultat, menar lärarna. Många elever har kommit långt i sin kunskapsutveckling i alla ämnen. Lärarna har gjort studiebesök på andra skolor och planerar att starta ett nätverk. Skolledningen uppmuntrar lärarna att ta kontakt med andra skolor för att jämföra resultat. Rektor har genom sitt skolledar-nätverk möjlighet att göra jämförelser.

3.6 Bedömning

Skolverket bedömer att utbildningen i den fristående förskoleklassen har förutsättningar att stimulera varje barns utveckling och att ligga till grund för fortsatt skolgång. Vidare bedömer Skolverket att Säbyholms Montessoriskola ger kunskaper och färdigheter som till art och nivå motsvarar de kunskaper som grundskolan skall förmedla. Undervisningen är väl anpassad efter den enskilde elevens nivå och behov och tillgodoser elevens behov av stimulans och utmaningar. Den sociala fost-
ran är ett prioriterat mål i verksamheten.

4 Allmänna mål och värdegrund

4.1 Skolans mål och värdegrund

Säbyholms Montessoriskola arbetar enligt de mål och riktlinjer som anges i läroplanen för grundskolan. Skolans värdegrund bygger på montessoripedagogiken och utgår från varje barnets behov i varje s.k. utvecklingsstadium. Lärandet utgår från en helhet för att åskådliggöra samband, sammanhang och tidsperspektiv. Enskilda ämnen skall helst inte läsas isolerade. Detaljer studeras först då helheten är känd enligt Maria Montessoris tankar.

Skolan sätter eleven i centrum och miljön är anpassad efter elevernas förutsättningar, behov och fria val. Undervisningen ger eleverna möjlighet till social, emotionell och motorisk utveckling samt erbjuder en harmonisk, trygg och inspirerande skolmiljö. Skolan har trivselregler kallade Säbyholms Montessoriskolas Gyllene regler. Dessa tar bl.a. upp att man skall visa respekt och hänsyn mot varandra samt att alla har rätt till arbetsro. Skolsköterskan har, i de samtal hon haft med alla barn, fått veta att barnen trivs på skolan och att de tycker mycket om sin skola. De äldre eleverna är faddrar för de yngre, vilket bidrar till att skapa en trygg miljö.

Skolan har erhållit ”Grön flagg” ett miljöcertifikat som visar på skolans ambition för aktivt miljöarbete.

4.2 Skolans arbete mot kränkande behandling och för jämställdhet

En enkät vårterminen 2005 visade ett snitt på 3,8 (av 5 möjliga) på frågan om föräldrarna tyckte att deras barn bemöts med respekt av andra barn. Resultatet på denna fråga var skolan inte nöjd med utan tog det på allvar och intensifierade arbetet med barnens relationer. Lärare är alltid ute på rasterna och eleverna är aldrig ensamma.

Vid misstanke om vanvård eller misshandel av barn har skolan rutiner för att anmäla till kommunens socialförvaltning eller familjeenhet. Barn som inte ätit frukost hemma får frukost på skolan. Skolan ser det som viktigt att stötta barn som är utsatta och uppmärksammar om vuxen skulle kränka en elev.

Säbyholms Montessoriskola har en handlingsplan mot kränkande behandling. Planen tar upp de flesta former av kränkningar. Den visar på både förebyggande arbete och åtgärder om någon blir utsatt. Skolan har rastvärdar bland eleverna. Dessa uppmärksammar om någon drar sig undan. Konflikter och problem reds ut så fort de uppstår och vid eventuella konflikter kontaktas föräldrarna. Föräldrarna har uppfattningen att det råder bra relationer överlag i skolan. Genom åldersblandade aktiviteter lär sig barnen att ta ansvar för varandra. Bråk förekommer, men inte mobbning. Föräldrar och barn har tagit del av mobbingplanen. Inspektörerna bedömer att skolans arbete mot kränkande behandling är gott men att handlingsprogrammet bör omfatta också de rutiner som tillämpas om ett barn kränks av en vuxen. Skolan har en plan och en beredskap för olika krissituationer.

Skolan söker uppmärksamma så att eleverna inte enbart gör traditionella könsbundna val i t.ex. idrottsundervisningen. Man försöker stötta flickorna, eftersom

många pojkar tar stor plats. Lärarna skall starta ett utvecklingsarbete för att ha pojk- och flickgrupper för elevsamtal. Pojkar och flickor leker dagligen tillsammans.

4.3 Elevernas ansvar och inflytande

Skolan har elevråd med elevrådsrepresentanter från varje klass. Alla elever får vara med i elevrådet någon gång. En elev är ordförande vid mötet och rektorn är sekreterare. Eleverna lär sig formulera krav. Elevrådet har väckt frågan om att utöka skolan till årskurs 9. Oftast önskar sig eleverna någon utrustning till skolan eller att anordna t.ex. en turnering.

I undervisningen garanteras eleverna inflytande genom montessoripedagogiken som bygger på elevernas ansvar, frihet och inflytande. Eleverna är med i planeringen och kommer med förslag på vad de vill arbeta med. De har t.ex. önskat att få arbeta med istiden, spela en pjäs och att göra en tidning. De Gyllene reglerna har eleverna kommit fram till men de vuxna har hjälpt till att skriva ner dem. De flesta klarar bra att ta ansvar för sitt skolarbete.

Skolan tillämpar inte elevens val men inspektörerna bedömer att eleverna har goda möjligheter till inflytande över sitt lärande och över undervisningen, som ofta bygger på elevernas frågor.

4.4 Allsidighet och saklighet i undervisningen

Verksamheten bygger på grundläggande demokratiska värderingarna. Skolan använder vanligt förekommande läromedel jämsides med sitt montessorimaterial. Eleverna hämtar information från olika läromedel, uppslagsverk, bibliotek och internet. Studiebesök görs. Eleverna har till exempel utnyttjat närmiljön i Landskrona med ett rikt kultur- och idrottsliv.

4.5 Elever i behov av särskilt stöd

På skolan finns 15-20 elever i behov av särskilt stöd och skolan tillgodoser alla barns behov av stöd, enligt personalen. Även de utagerande elevernas behov försöker man tillgodose på olika sätt. I några fall har skolan gjort anmälningar till socialtjänsten. För dyslexiutredningar tillämpas samma rutiner som i kommunen. Några elever har utretts för misstänkt dyslexi. För barn med särskilda behov finns elevassistent. Skolpsykolog anlitas vid behov.

Säbyholms Montessoriskola har en specialpedagog anställd på 60 procent. Skolan har rutiner för att identifiera barn och elever i behov av särskilt stöd. Stödbehov identifieras genom att observera hur barnen klarar att läsa texter, och hur de kan koncentrera sig. Testerna mäter språklig medvetenhet, läs- och ordförståelse och rättstavning. Intensivträning förekommer vissa perioder. Specialpedagogen ger eleverna stöd i klassrummet men om eleverna föredrar det också i mindre grupp. Datorprogrammet Lexia finns och det arbetar eleverna gärna med. Specialpedagogen stöttar och handleder lärarna. I förskoleklassen arbetar hon framförallt som handledare åt lärarna. Skolan har en mall för åtgärdsprogram. Av den framgår vilka som skall vara delaktiga samt när åtgärderna skall utvärderas. För alla elever i behov av stöd utarbetas ett åtgärdsprogram. Programmet upprättas av lärare, specialpedagog, elev och förälder och oftast görs det i samband med ett utvecklingssamtal.

4.6 Skolans kontakt med hem, samhälle och arbetsliv

Enligt intervjuade föräldrar fungerar kontakten mellan skolan och hemmen mycket bra. Föräldrarna uppskattar att deras barn ges goda förutsättningar till lärande. De anser också att det är lätt att nå skolans personal. Vid direktkontakt kan eventuella problem redas ut snabbt. Skolan har regelbundna föräldramöten. Utvecklingssamtal, där både föräldrar och elever deltar, genomförs en gång per termin. Lärarna anser att det finns ett gott samarbete med föräldrarna och ofta kommer båda föräldrarna på utvecklingssamtal och föräldramöten. Föräldrarna informeras genom veckoblad, anslagstavla och annan skriftlig information och vid den dagliga kontakten. Skolan ger också ut en egen montessoritidning med både artiklar om elevarbeten och om montessoripedagogiken. Eleverna har elevdagböcker, där bl.a. läxor och praktiska saker skrivs in. Speciella utbildningsdagar anordnas för föräldrar då pedagogiken förklaras. Öppet hus anordnas.

4.7 Bedömning

Skolverket bedömer att utbildningen uppfyller kraven på att motsvara grundskolans allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildningen inom det offentliga skolväsendet. Vidare konstaterar Skolverket att ett medvetet värdegrundsarbete bedrivs på skolan och att kontakten mellan hem och skola är mycket god.

Säbyholms Montessoriskola har ett handlingsprogram för att förebygga och motverka kränkande behandling. Skolverket vill göra huvudmannen uppmärksam på att programmet bör omfatta också rutiner för hur kränkning mellan vuxen och elev skall hanteras.

5 Skolans kvalitetsarbete

5.1 Skolans arbete med kvalitetsfrågor

Säbyholms Montessoriskola genomför regelbundet enkäter för att få feedback från elever, personal och föräldrar på sin verksamhet. Enkäterna utgör underlag för skolans kvalitetsarbete och för att rätta till eventuella brister. Skolan har i sin arbetsplan satt upp mål för vad man vill åstadkomma och lärarna följer kontinuerligt elevernas kunskapsutveckling. Skolan arbetar med att ta fram individuella utvecklingsplaner och rektorn vill utveckla samarbetet mellan skolans olika verksamheter. Inspektörerna bedömer att skolan har ett bra anslag för att utveckla skolans kvalitet.

5.2 Skolans kvalitetsredovisning

Enligt förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet skall en kvalitetsredovisning upprättas årligen. Den skall innehålla en bedömning av i vilken mån de nationella målen för utbildningen har uppnåtts och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta om målen inte har uppnåtts. En kvalitetsredovisning enligt gällande förordning fanns vid inspektionstillfället. I denna har skolan redogjort för de mål man utgår ifrån. Förutom de nationella målen gäller också vissa av Landskronas kommunala mål samt skolans egna prioriterade mål. Några av de prioriterade målen för skolan är att eleverna skall nå kunskapsmålen och utvecklas till trygga och insiktsfulla individer. Skolan har en jämställdhetsplan och en arbetsmil-

jöplan. Säbyholms montessoriskola har en naturprägel med mycket utomhusvistelse samt engagemang för miljöfrågor. Målen för det dagliga arbetet finns i en lokal arbetsplan och i ett Värdegrundsdokument. Skolans kvalitetsredovisning tar upp arbetet med kunskapsmål i varje skolämne samt vilka resultat som nåtts. Man redogör också åtgärder till förbättringar. Skolans personal har varit med och skrivit kvalitetsredovisningen.

5.3 Bedömning

Skolverket bedömer att Säbyholms Montessoriskola har ett kvalitetsarbete och en kvalitetsredovisning som uppfyller de krav som ställs i förordningen om kvalitetsredovisning.

Rättslig reglering

Utbildningen i **fristående förskoleklasser** regleras i 2 b kap. skollagen. I 7 § anges vad som krävs för godkännande:

Utbildningen ”*skall godkännas, om*

1. *den stimulerar varje barns utveckling och lärande och kan ligga till grund för fortsatt skolgång, och*
2. *den även i övrigt svarar mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildning inom det offentliga skolväsendet.”*

Utbildningen skall godkännas om villkoren enligt ovan är uppfyllda, och om:

”...

1. *skolan står öppen för alla barn som har rätt till utbildning inom förskoleklassen, med undantag för sådana barn som det skulle medföra betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter att ta emot för den fristående skolan,*
2. *skolan för undervisningen använder lärare, förskollärare eller fritidspedagoger som har en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak skall bedriva, dock med undantag för fall då personer med sådan utbildning inte finns att tillgå eller det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna, och*
3. *skolan uppfyller de ytterligare villkor som regeringen föreskriver i fråga om utbildningen och om antagningen till och ledningen av sådan utbildning.”*

Utbildningen vid **fristående grundskolor** regleras i 9 kap. skollagen. I 2 § anges vad som krävs för godkännande:

”En fristående skola, vars utbildning ger kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som grundskolan (...) skall förmedla, skall godkännas, om

1. *skolan även i övrigt svarar mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildning inom det offentliga skolväsendet,*
2. *huvudmannen för skolan har förutsättningar att bedriva verksamheten i enlighet med ovan angivna villkor,*
3. *skolan står öppen för alla barn som enligt denna lag har rätt till utbildning inom motsvarande skolform i det offentliga skolväsendet, med undantag för sådana barn vilkas mottagande skulle medföra att betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för skolan,*
4. *skolan har minst 20 elever, om det inte finns särskilda skäl för ett lägre elevantal,*
5. (...)
6. *skolan för undervisningen använder lärare, förskollärare eller fritidspedagoger som har en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak skall bedriva, dock med undantag för fall då personer med sådan utbildning inte finns att tillgå eller det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna, och*

7. *skolan uppfyller de ytterligare villkor som regeringen föreskriver i fråga om utbildningen vid fristående skolor och om antagningen till och ledningen av sådana skolor. En fristående skola som avses i denna paragraf får inom ramen för vad som sägs i första stycket 1 ha en konfessionell inriktning.”*

Regeringen föreskriver sådana ytterligare villkor som omnämns i lagen ovan i förordningen (1996:1206) om fristående skolor.

Enligt 1 kap. 2 a § skollagen skall skolan på socialnämndens initiativ i frågor som rör barn som far illa eller riskerar att fara illa samverka med samhällsorgan, organisationer och andra som berörs. Vidare finns en hänvisning till bestämmelserna i 14 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) om skyldigheten att anmäla till socialnämnden att ett barn kan behöva nämndens skydd.

Enligt 9 kap. 7 § skollagen skall utbildningen vid fristående grundskolor vara avgiftsfri för de elever som bidragen avser.

Enligt 3 kap. 14 § skollagen skall huvudmannen för en fristående skola anmäla till hemkommun om en skolpliktig elev är frånvarande i stor utsträckning utan giltig orsak.

Enligt 9 kap. 16 b § skollagen gäller bestämmelserna i 2 kap. 4 och 5 §§ skollagen om behörighet och anställningsvillkor även för fristående grundskolor och särskolor.

Enligt 14 kap. 7 a § skollagen skall skolan för elever i sådana fristående skolor som avses i 9 kap. erbjuda skolhälsovård som motsvarar den som ges inom motsvarande skolform inom det offentliga skolväsendet.

Huvudmannen skall iakttä sina skyldigheter enligt lagen (2000:873) om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg.

En fristående skola skall dessutom årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning enligt förordningen (1997:702) om kvalitetsredovisning inom skolväsendet.

Utbildningen vid **fristående särskolor** regleras i 9 kap. skollagen. I 2 § anges vad som krävs för godkännande:

”En fristående skola, vars utbildning ger kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som grundskolan (...) skall förmedla, skall godkännas, om

- 1. skolan även i övrigt svarar mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildning inom det offentliga skolväsendet,*
- 2. huvudmannen för skolan har förutsättningar att bedriva verksamheten i enlighet med ovan angivna villkor,*
- 3. skolan står öppen för alla barn som enligt denna lag har rätt till utbildning inom motsvarande skolform i det offentliga skolväsendet, med undantag för sådana barn vilkas mottagande skulle medföra att betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för skolan,*
- 4. skolan har minst 20 elever, om det inte finns särskilda skäl för ett lägre elevantal,*

5. *skolan, om den motsvarar särskolan eller specialskolan, bereder eleverna de omsorger som behövs,*
6. *skolan för undervisningen använder lärare, förskollärare eller fritidspedagoger som har en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak skall bedriva, dock med undantag för fall då personer med sådan utbildning inte finns att tillgå eller det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna, och*
7. *skolan uppfyller de ytterligare villkor som regeringen föreskriver i fråga om utbildningen vid fristående skolor och om antagningen till och ledningen av sådana skolor. En fristående skola som avses i denna paragraf får inom ramen för vad som sägs i första stycket 1 ha en konfessionell inriktning.”*

Regeringen föreskriver sådana ytterligare villkor som omnämns i lagen ovan i förordningen (1996:1206) om fristående skolor.

Enligt 1 kap. 2 a § skollagen skall skolan på socialnämndens initiativ i frågor som rör barn som far illa eller riskerar att fara illa samverka med samhällsorgan, organisationer och andra som berörs. Vidare finns en hänvisning till bestämmelserna i 14 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) om skyldigheten att anmäla till socialnämnden att ett barn kan behöva nämndens skydd.

Enligt 3 kap. 14 § skollagen skall huvudmannen för en fristående skola anmäla till hemkommun om en skolpliktig elev är frånvarande i stor utsträckning utan giltig orsak.

Enligt 9 kap. 3 § skollagen får ett barn fullgöra sin skolplikt i en fristående skola som motsvarar särskolan endast om styrelsen för särskolan i barnets hemkommun har bedömt att barnet inte kan nå upp till grundskolans kunskapsmål därför att det är utvecklingsstört.

Enligt 2 § lagen (1995:1249) om försöksverksamhet med ökat föräldrainflytande över utvecklingsstörda barns skolgång skall elever inte tas emot i särskolan om vårdnadshavaren inte lämnar sitt medgivande.

Enligt 9 kap. 7 § skollagen skall utbildningen vid fristående särskolor vara avgiftsfri för de elever som bidragen avser.

Enligt 9 kap. 16 b § skollagen gäller bestämmelserna i 2 kap. 4 och 5 §§ skollagen om behörighet och anställningsvillkor även för fristående grundskolor och särskolor.

Enligt 14 kap. 7 a § skollagen skall skolan för elever i sådana fristående skolor som avses i 9 kap. erbjuda skolhälsovård som motsvarar den som ges inom motsvarande skolform inom det offentliga skolväsendet.

Huvudmannen skall iaktta sina skyldigheter enligt lagen (2000:873) om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg.

En fristående skola skall dessutom årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning enligt förordningen (1997:702) om kvalitetsredovisning inom skolväsendet.